

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Víta Kaňkovského, Radky Maxové, Jana Bartoška, Markéty Pekarové Adamové, Olgy Richterové, Aleny Gajdůškové, Marka Výborného, Mariana Jurečky, Stanislava Juránka, Jiřího Miholy, Ondřeje Benešíka, Víta Rakušana a Hany Aulické Jírovcové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 267)

Vláda na své schůzi dne 10. října 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **neutrální stanovisko**, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které doporučuje v rámci dalšího legislativního procesu zohlednit.

1. Vláda obecně podporuje snahu předkladatelů o zvýšení maximální výše příspěvku na některé vybrané zvláštní pomůcky pro osoby se zdravotním postižením i případné zpřesnění či rozšíření dosavadního vymezení okruhu osob, které by měly mít nárok na zvláštní pomůcky, pokud jsou pro ně skutečně nezbytné. Navržená úprava nicméně podle názoru vlády vzbuzuje i určité pochybnosti nebo potřebu zvážit některé úpravy předloženého návrhu zákona, zejména v jeho části obsahující rozšíření dlouhodobě nepříznivých zdravotních stavů zakládajících nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku o vybrané stavy interního charakteru.
2. Pro případ vzniku nároku na zvláštní pomůcku nahrazuje předmětný návrh zákona dosavadní vymezení okruhu osob, které mají těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení, anebo které mají těžké zrakové postižení, novým vymezením, jež je navíc doplněno i o nové diagnózy, které nelze podřadit do původního výčtu. Jedná se konkrétně o těžké omezení pohyblivosti způsobené postižením cév dolních končetin, v důsledku oběhové nedostatečnosti při onemocnění srdce a plicním postižením s dechovou nedostatečností. Právě takto popsaná interní zdravotní postižení a jejich vymezení jsou v současné době obsahem vyhlášky o posuzování invalidity, z níž byla předkladateli převzata, což ostatně předkladatelé uvádějí i v důvodové zprávě. Vláda

v této souvislosti upozorňuje, že předmětná vyhláška slouží primárně k posouzení pracovní schopnosti, nikoliv pro potřeby posouzení nároku na zvláštní pomůcky poskytované z důvodů těžkých poruch pohyblivosti, přičemž začlenit její obsah v navrženém rozsahu do zákona bez dalšího odborného posouzení není podle názoru vlády vhodné.

3. Zdravotní postižení, která se navrhuje nově doplnit do přílohy zákona, nemusí mít podle názoru vlády ve všech případech na pohyblivost srovnatelný dopad jako vady nosného nebo pohybového ústrojí (a z nich vyplývající těžce redukováná mobilita popř. neschopnost chůze) uvedené ve stávající právní úpravě. Zároveň vláda poznamenává, že tato postižení jsou v navrhované úpravě i nepřesně věcně a právně vymezena, takže by mohlo docházet k nejednotnosti při rozhodování v jednotlivých případech. U některých stavů se odkazuje jen na subjektivní klasifikaci potíží NYHA a Fontain a chybí tak objektivně změřitelná a prokazatelná kritéria. Některá závažná postižení cév nebo srdce provázená srdeční nedostatečností jsou léčitelná operačně, takže je případné omezení pohyblivosti při nich jen přechodné.
4. Dále vláda upozorňuje na skutečnost, že poslanecký návrh zákona se nezabývá případnými „kontraindikacemi“, tedy vymezením stavů vylučujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku, což jsou případy, u nichž by poskytnutím příspěvku na zvláštní pomůcku nebyl naplněn potřebný dlouhodobý cíl. Vzhledem k tomu, že některé vymezené stavy se mohou týkat i osob v „terminální fázi srdeční nebo dechové nedostatečnosti“, tedy s krátkou dobou žití (několik měsíců), je nutno zvážit i etickou a společenskou účelnost postupu a potřeby vhodné formy pomoci v této situaci.
5. Z problematického vymezení zdravotních podmínek nároku vyplývá podle názoru vlády potenciální nerovnost žadatelů o příspěvek před zákonem. Vláda v této souvislosti upozorňuje, že by mohlo docházet i k problémům s aplikací takto formulované právní úpravy, jež by nešly upravit ani výkladově či metodicky, neboť podpory státu by se tak mohlo dostávat i těm, kteří jsou schopni pohyblivosti v přiměřeném rozsahu a jejichž zdravotní stav pořízení zvláštní pomůcky nezbytně nevyžaduje.
6. Rozpočtové dopady navržené právní úpravy uvedené v důvodové zprávě nepovažuje vláda za spolehlivě zjištěné a vyčíslené a je toho názoru, že případná realizace předloženého návrhu zákona by do státního rozpočtu zasáhla zřejmě výrazněji. To je dáno nejen potenciálním počtem osob, které by nově mohly mít nárok na tuto nepojistnou sociální dávku, ale i okruhem pomůcek, na jejichž pořízení má být přispíváno. Tvzení v důvodové zprávě o ne příliš časté četnosti onemocnění, která se navrhuje doplnit do přílohy č. 1 zákona, a nevelkých ekonomických dopadech, není podle názoru vlády

věcně správné. Podle předběžných zjištění provedených Ministerstvem práce a sociálních věcí je četnost výskytu zdravotních stavů uvedených v návrhu zákona v populaci značná, odhadem více než 100 tis. osob. Proto lze očekávat, že každoročně by mohlo o příspěvek požádat až dalších 20 tis. osob.

7. Vláda také upozorňuje, že rozšíření okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku by významně dopadlo na krajské pobočky Úřadu práce České republiky, lékařskou posudkovou službu i na Ministerstvo práce a sociálních věcí v roli odvolacího orgánu, přičemž by došlo k významnému administrativnímu zatížení těchto orgánů se značným rizikem prodloužení délky řízení.